

Eerste bijeenkomst Community of Practice: natuurinclusief bouwen Een beweging genaamd 'Gideon'

Op 18 december kwamen ruim 30 deelnemers uit verschillende disciplines (gemeenten, provincies, bouwbedrijven, architecten, natuurorganisaties etc.) bijeen in Den Haag om met elkaar te werken aan de verankering van natuurinclusief bouwen in de Nederlandse steden.

Na een welkom van Tarsy Lössbroek (RVO programma Duurzaam Door), Jelle de Jong (IVN Natuureducatie) en Irene Mulder (gemeente Den Haag) en een kennismaking werden ontwikkelingen en behoeften uitgewisseld.

Onze visie: de groene stad van de toekomst en waar staan we nu?

Maike van Stiphout (DSLA & Academie voor Bouwkunst) maakte met inspirerende praktijkvoorbeelden in binnen- en buitenland (o.a. Bosco verticale in Milaan, Boulogne Billancourt in Parijs en [Amsterdam Vertical](#) in Amsterdam Sloterdijk) duidelijk waarom natuurinclusief bouwen urgent is. In 2050 leeft 75% van de bevolking. Natuurinclusief bouwen vergroot de kwaliteit van leven voor alles wat leeft en levert veel voordelen op zoals verminderen van hittestress, verbeteren van luchtkwaliteit en waterberging.

Er leven nu, naast mensen, al veel plant- en diersoorten in steden. Dat is geen toeval, steden zijn vaak ooit gestart op zogenaamde biodiversiteits hotspots, mensen leven kennelijk graag op dezelfde vruchtbare plekken als dieren. De huidige steden zijn echter vaak niet ingericht voor dieren. Een nuttig paradigma is om de stad te zien als berglandschap: van de bodem tot de top van het flatgebouw ontstaat dan op ieder niveau een eigen ecosysteem.

Aan de deelnemers werd gevraagd in hoeverre zij hun woonomgeving natuurinclusief vinden (0-100%). Hieruit bleek dat de spreiding erg groot is, variërend van 0 tot 75%.

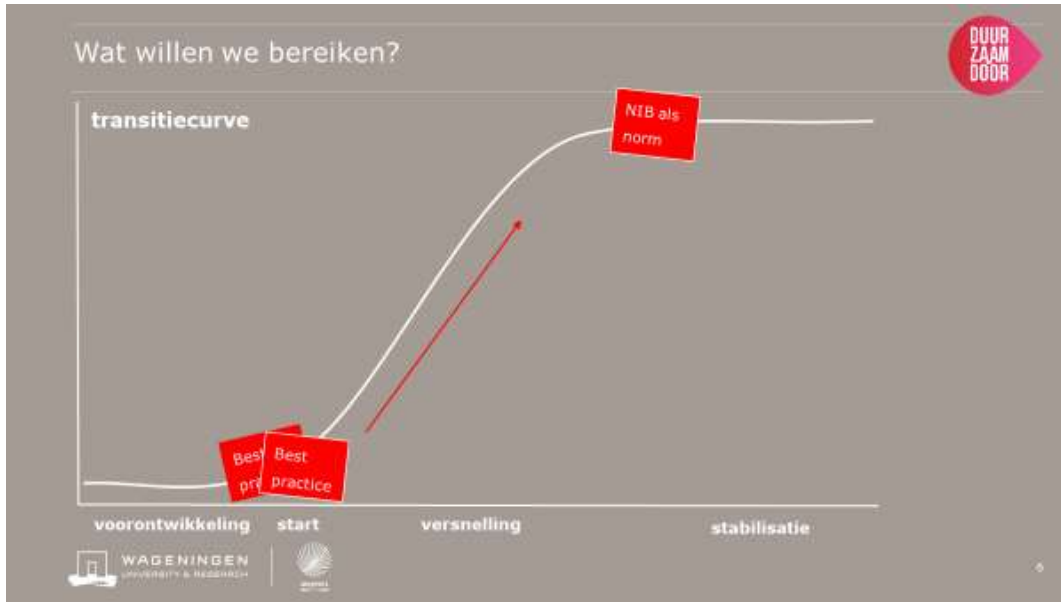
Op de vraag in hoeverre de deelnemers hun werkwijze natuurinclusief vinden (0-100%) scoorde iedereen zichzelf hoger dan 50%

Tijdens de discussie kwam naar voren dat beheerders en gebruikers van natuurinclusieve steden een serieuze rol moeten krijgen. Beheer en monitoring (kosten) dienen daarom te worden opgenomen in de aanbesteding. In een life cycle benadering kan een natuurinclusief gebouw of gebied zeer kosteneffectief zijn.

Onze strategie: vergroening van het bouwsysteem en waar staan we nu?

Vervolgens nam Robbert Snep (onderzoeker Wageningen ER) ons verder mee in het proces van natuurinclusief bouwen. Er is de afgelopen jaren veel natuur verdwenen in stedelijk gebied en de bouwopgave is groter dan ooit. Het is nu zaak om vooruit te kijken: waar en hoe kunnen we vergroenen, ondanks deze verdichting? Er zijn al veel best practices. Het is nu tijd om deze op te schalen op weg naar een 'systeemverandering'.

De deelnemers gingen uiteen in vier groepen. Ze scoorden waar hun organisatie staat per procesfase (ambitie, beleid, aanbesteding, ontwerp, realisatie, gebruik, beheer). Hieruit bleek dat veel organisaties hoog scoren op ambitie en beleid en soms ook op beheer. De grootste verbetermogelijkheden liggen in de fasen rondom aanbesteding en bouwen.

	Ambitie	Beleid	Aanbesteding	Ontwerp	Realisatie	Gebruik	Beheer
Wie & wat							
Kans & Knelpunten							

The table is a 2x7 grid. The columns are labeled with process phases: 'Ambitie', 'Beleid', 'Aanbesteding', 'Ontwerp', 'Realisatie', 'Gebruik', and 'Beheer'. The rows are labeled 'Wie & wat' and 'Kans & Knelpunten'. The cells are currently empty. Logos for Wageningen University & Research and the 'DUURZAAM DOOR' logo are present at the bottom.

Vervolgens werden de kansen en knelpunten voor de verschillende fasen besproken. Voorbeelden van kansen zijn de koppeling met klimaatadaptatie, circulariteit en gezondheid; de waarde van groen uitdrukken in geld; meetbaar maken m.b.v belonings- of puntensystemen. Knelpunten zijn o.a. de verschillende belangen (kosten-baten) van partijen; de waarde van groen is moeilijk uit te drukken in geld.

De kansen en knelpunten bieden een mooi inzicht in de behoeften, die gebruik kunnen worden voor de verdere invulling van de Community of Practice.

Het belangrijkste instrument: jij zelf. Wat is jouw rol?

In het laatste onderdeel benoemde Jelle de Jong het belang van een inspirerende droom. Een beeld van een transitie op weg naar de stad als ecosysteem waar mens en natuur met elkaar samen leven.

De deelnemers kozen vervolgens een natuurkaart die symbool staat voor hun eigen rol en de te nemen stappen in het proces. Zie in de tabel een aantal genoemde punten:

Inzichten	Acties	Vragen
Kies voor een positieve, inspirerende benadering; natuur in de stad maakt gelukkig en mensen wonen graag in een groene omgeving.	Delen van de inspiratie rondom natuurinclusief bouwen in het eigen netwerk. Inspiratiebijeenkomst voor collega's	Welk puntensysteem voor aanbestedingen te kiezen voor de eigen situatie?
Heel veel mooie voorbeelden bestaan al, 'de toekomst is al hier'	Maike uitnodigen voor een presentatie aan collega's 😊	Hoe borgen in de gemeente? Van wie is dit onderwerp?
Sluit aan bij de belevingswereld van andere partijen	Start een 'coalition of the willing' en zorg dat het intern op de agenda komt	Hoe natuurinclusief aantrekkelijker maken voor (kopers en huurders)
Liever belonen dan verplichten, hoe te verleiden?	1 buurt helemaal natuurinclusief maken als voorbeeld voor de stad	Hoe natuurinclusief aanjagen zonder grondpositie?
Veel groen betekent niet altijd veel biodiversiteit...	Breng de wethouder in stelling als afzender van de boodschap	Ontwikkelaars: daag ons maar uit :-)
Beheerders zijn de ontwerpers van de toekomst	Er komt een publicatie 'Het levende gebouw' (VHG), input welkom!	2 nestkastjes in de aanbidding!

Geplande bijeenkomsten zijn:

- 31 januari, Den Haag: Congres '[Building Green, Smart and Healthy](#)' (o.a. Robbert Snep).
- 3 april: [Future Green City pop up festival](#) (VHG en Stadswerk).

Tijdens de borrel werd nog geanimeerd na gepraat. We nemen met een goed gevoel afscheid. De volgende CoP is op 12 februari. Graag tot dan!